

MEGJELENIK
minden
P É N T E K E N .

Előfizetési díj:
Egész évre... 6 frt. —
Fél évre... 3 „
Negyed évre... 1 „ 50

DÉLIBÁB.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi heti lap.

Felelős szerkesztő: DENG I J Á N O S .

Kiadó és főmunkatárs: Gr. CSÁKY ALFONZ.

SZERKESZTŐSÉG:
Szent-Anna-utca 2536.

KIADÓ-HIVATAL:
Varga-utcán 2256 sz.

Hirdetések
a legjutányosabb ár
mellett vétetnek fel.

II. ÉVFOLYAM.

DEBRECZEN, 1878. MÁRCZIUS 1.

9. SZÁM.

Oh, ne fuss előlem....

— Február 26. —

h, ne fuss előlem, ragyogó világom,
Oh, ne fuss előlem, én nem bántalak;
Nem zavarom én meg a te szent nyugalmad,
Nem keseritem meg boldogságodat.
Ne félj, nem borulok lábaidhoz, nem, nem!
S nem kérem, hogy emelj kebeledre fel....
Elfojtott szerelmem zokogó sirása
Mikor te nem hallód, akkor hangzik el.
Miért gyötörnélek panaszos sohajjal
S hulló könyeimmal szünesszüntelen?
Bánat, szenvedések, gyötrelmem, keservek
Hadd maradjanak csak mélyen ideleln.
Van hely még e szívben kinra, fájdalomra,
Oh, elbirja még ez a keserveket!
S hogyha el nem birja, van vigasztalása:
— Boldogító vigasz! — majd csak megreped.
S ha a megrepedt szív majd a sirba' nyugszik,
Jöjj ki egyszer s állj meg a kis domb felett,
Hints egy búcsucsókot szomorú fejfámra
S bocsásd meg, hogy egykor úgy szerettelek.

Dengi János.

A lapuváriak.

— Beszély. —

Irtá Csengey Gusztáv,

(Folytatás.)

IV.

— No persze! nevetett Melanie.
— De az a kérdés, tud-e főzni a grófnő?
— Óh tudok! sietett válaszolni Lilla.
— Nos hát úgy a nagyságos kisasszony lesz a szakácsné és fogja az én unokahugom szerepét átvenni. Hogy pedig az én nyelvem el ne járjon, magácskát is hugocskámnak fogom nevezni. Minthogy pedig én már kihireszteltem, hogy Lilla hugom elutazott, te nem mutatod magadat, hanem a grófnő lesz hugom, ha valaki hozzám vetődne. Ha pedig kér-

deznék, ki ez az újabb leányka? azt mondom, ez a másik unokahugom, ez is Lilla. Ezt is csak azért, hogy a nyelvem el ne járjon.

Milyen jóízűen kacagtak ezen e tréfán! Lám az öreg ur is kezd szerepet játszani ebben a komédiában. Nagyon jól van ez így.

Egy pár hét mult el. Közeledett már az esküvő ideje, midőn egy napon valami váratlan esemény újra megzavarta az alakosok nyugalját.

A csendes faluba egy urasági hintó érkezett. Nyitott hintó volt, egy öreg tisztas ur ült benne, aki egy kissé talán szundikált is, mert a fejét a mellére bocsátá. Most egy zökkenőnél azonban fölemelte fejét s szétnézett. Éppen Márton ur vára előtt voltak; az öreg ur megbámulta a furcsa épületet s egy arra menőre rákiáltott:

— Hé földi, micsoda épület ez?

— Hát ez Lapuvára!

— Lapuvára? Soha sem hallottam. Lakik benne valaki?

— Igen hát, a Lapuvári báró.

— Hm, kend talán tréfás ember — mi?

— Nem biz én, így hívjuk mi az uraságot, ám-bátor nem ez a tisztességes neve.

— Hát hogy hívják?

— Tekintetes Kaba Márton urnak.

— Kaba Márton? Hm, hisz ezt a nevet ismerem.

Nincs valami Elemér nevű fia?

— Keresztfia, az a mi rectorunk, éppen mostanság készül feleségül venni a tekintetes ur unokahugát Liliom comtesse-t.

— Furcsa nép, hogy össze-vissza keresztelik egymást. Pihenünk Jancsi. Van itt valami fogadó?

— Arra jobbra, ott a sarkon.

— Isten megáldja, köszönöm.

— Nincs mit.

Az utas megszállt a fogadóban s a pinczérnek egy látogató jegyet adván át, utasítá, hogy azt vigye a rectorhoz. Aztán magában dörögte:

— Szegény fiu! hát ide vetett a sors? tudom, örülni fog, hogy megemlékeztem róla.

Amint rector uram ezt a látogató jegyet megkapta,

s rátekintett, egyszerre oly mohó sietséggel iparkodott kijutni a szabad levegőre, hogy hirtelenében az ajtó helyett az ablaknak rohant s mikor azon a hátulsó kis kertbe kiugrott, csak akkor jutott eszébe, hogy el is kellene talán olvasni, ami rá van írva.

Hogy a rektor urnak egyszerre szűk lett a szoba, azt azon név alapján magyarázhatjuk meg, melyet a látogató jegyen megpillantott, az pedig nem volt más, mint: Zádorfalvy Miklós.

Rector uram egy bodzafa árnyas lombjai mögé bujt, hogy valaki meg ne lássa, ott aztán reszkető kezével öszszeturkálta valamennyi zsebét, míg végre rájött, hogy hiszen a fatális kártyát a fogai közt tartja; mert mikor az ablakot iparkodott felnyitni, nem merte a zsebébe dugni, hogy valahogy a zseb mellé ne csuszszék, hanem a fogai közé kapta, mint hajdan a janicsárok a handzárt, midőn Eger falait mászták.

A veszedelmes czédulára pedig ez vala írva:

„Erre utazván, véletlenül megtudtam, hogy ön itt tartózkodik, legyen szives meglátogatni, a fogadóban várja gróf Zádorfalvy Miklós.“

Most meg már a kertpalánkon ugrott keresztül, szaladt a parochiára s ott majd nem beesett a tisztelendő ur szobája ajtaján.

A tisztelendő ur éppen borlevest szörpölgetett, mikor a rektor rárontott.

— No mi baj? kiáltott ijedten a lelkiatya.

— Az istenért, kérem, siessen Kaba urhoz, Zádorfalvy gróf itt van a fogadóban, megtudta, hogy én vagyok itt a rektor, aki nevelője voltam s látni óhajt, meglehet, hogy a kastélyba is elmegy — kérem, tisztelendő ur, személyesen adja tudtára az illetőknek, én megyek a bárót értesíteni.

A tisztelendő ur már most csakugyan nem itta meg a borlevest, hanem sietett Márton urékhoz, a rektor pedig visszakerült a maga fundusára, besietett az istállóba. Mióta az igazi Kaba Elemér megérkezett, mindig készen állt egy háts lova az istállóban fölnyergelve. Most kivezette lovát, fölpattant reá s vágta-tott tuskön-bokron át Elemérhez.

— Hamar — kiáltott, amint beugrott hozzá — olvasd el ezt a czédulát, aztán szaladj, tudod, mit kell tenni. Az udvaron áll lovam.

Elemér csakugyan szaladt ki az udvarra s a lovatartó inasra rákiáltott:

— Mig vissza nem jövök, vendégem fog engem helyettesíteni, ő lesz a báró, értted?

— Igen is, kérem alássan!

Elemér elvágatott, hogy magát képviselje. A tanítólakban bekötvén a lovat, gyalog sietett a fogadóba. Ezalatt a tisztelendő ur is elvégezte a maga dolgát Kaba Mártón urral, míg végre a lelkész távozott, Márton ur pedig benyitott a lányokhoz.

— No hugocskáim, meg ne ijedjete, baj van!

De bizony csak megijedtek mégis.

— Hát a gróf ur van a fogadóban.

— Szent isten! kiálta Lilla, mig Melanie ijedteben szoborrá dermedt.

— Hanem azért nem kell félni, a gróf ur csak úgy véletlenül utazik erre, nem tud semmi egyebet, mint hogy a keresztfiám itt tanítóskodik, az pedig el nem árulja a grófnőt. Hivatta s már ezóta discourálnak szépcskén. Meglehet azonban, hogy a gróf ur meglátogat engem. Erre hát legyetek készen. No de ez se baj. A grófnő (erre Lillára mutatott) majd elbujik, te pedig (és most Melaniera mutatott) kiszolgálod őt.

Ez persze az öreg ur álláspontjáról ítelve így volt természetes; de hát a két leány ki volt cserélve s Melanie nem jelenhetett meg apja előtt mint Waidmann Lilla.

— Én? kiáltá most rémulten Melanie — én szolgáljam ki őt?

— No hát! felelé nevetve Márton ur s egyet kacsintott az álgrófnő felé; — hisz csak nem akard, hogy a grófnőt állítsuk apja elé mint unokahugomat?!

No ez szép kelepce! már most hogy capacitálják az öreget? hiszen a maga szempontjából nagyon helyesen okoskodik.

— Jaj, teremő ég! most adj egy jó gondolatot!

— Én nem mutatom magamat — kiáltá Melanie daczosan, — inkább meghalok... kutba ugrom... megölöm magamat!...

Az öreg Márton ur mosolyogva huzogatta orrát.

— Dehát mi okod van neked annyira rettegni a gróftól? hiszen nem te vagy a leánya, aki megszökött.

Melanie egész testében remegett, közel volt az ájuláshoz.

Az öreg ur megczirógatta a kétségbeesett leányt s biztatóan mondá:

— No hugocskám, kezdem már sejteni, mi a bajod, ti jó barátok voltatok s most félsz a vallatástól, nem érzed magadban elég lelki erőt, hogy megállj az apa előtt, aki leánya felől faggatna, miután fölteheti rólad, hogy sorsa nem ismeretlen előtted. Ez bizony kínos állapot volna rád nézve. Hát csak légy nyugodt, hiszen egyiteknek sem kell megjelenni előtte, majd kicsinálom én a dolgot.

A két leány nyakába borult az öreg urnak s már most olyan keservesen sirt mindakettő, csókolták, áldották, alig tudott megszabadulni tőlük.

Az igazi Kaba Elemér pedig csakugyan találkozott a gróffal a fogadóban, neki semmi oka sem volt zavarba jönni, ismerte mindazon körülményeket, melyek a bárót hivatalba segíték, csak ezeket kellett magára vállalni s a maga sorsával egyesíteni, így elejét veszi minden gyanus következtetésnek.

Egészen nyugodtan beszélgetett tehát hajdani házi gazdájával s örült nagyon, hogy egykori tanítványai szépen haladnak előre.

Viszont a gróf is kifejezte ebbeli örömét, hogy Elemért egy boldog élet küszöbén üdvözölheti.

— És most kedves Elemér — mondá végre fölkelve, legyen szives kalauzom lenni, óhajtom megis-

merni kedves keresztatyját s egyszersmind szeretném átadni jókivánataimat kedves jövendőbeli nejének is, ki úgy is, mint szerencsétlen leányom barátnője, közeláll szívéhez.

A gróf fájdalmasan sohajtott fel s kalapját vevé; Elemérben pedig meghült a vér e nyilatkozatra.

Teremtő ég! hogy menjen ő a gróffal Kaba Márton urhoz, hisz ez őt úgy ismeri, mint Hollókői bárót.

Egyszerre elkezdett fájni is, izzadni is, hideglelős borzongás fogta el minden tagját.

— Nos barátom? szólt a gróf indulásra készen.

— Igen is, gróf ur — hebegé Elemér — rettenetes hévvel keresve valamit mindenfelé.

— Mit keres ön?

— A — a kalapomat — de hova is tettem?

— Hisz a fején van.

— Ezer bocsánat? kiáltá zavarral, egyszerre lekapva kalapját fejéről.

— De csak tegye föl, kedves Elemér, hisz megyünk.

— Hova méltóztatik? kérdé a szegény fiatal ember zavarában már azt is elfeledve, hogy mért zavarodott meg.

— Ej ej — mosolygott a gróf — ön nagyon szerelmes lehet, hogy ily szórakozott; nem csudálnám, ha egy fiatal embert kellene bemutatnia jegyesének, ámbár az ön előnyeivel birva, még akkor se tudnék féltékeny lenni.

Elemér nem vette figyelembe a gyöngéd bókot, szörnyen vesződvén az orra körül zsebkendőjével s állítván erősen, hogy még soha életében nem volt ilyen náthás.

— Csupa catarrhus az ember ebben a zugos völgybeu, csupa catarrhus tessék elhinni gróf ur, tessék elhinni.

S már most izzadt homlokát törölgeté.

— De édes barátom, hisz ön egészen úgy viseli magát, mintha valami rettentő feladatot kellene teljesítenie. Talán bajt szerzek önnek e látogatással.

(Folyt. köv.)

Három nagy költemény.

(Műveltségtörténeti trilogia.)

Váry Gellértől.

(Folytatás.)

Nem hiszszük, hogy volna olvasóink közt csak egy is, aki úgy hirtől ne hallotta volna már a Homerosz vagy Iliász szót, ahogy Európa legrégebb költőjét és az ő művét nevezni szokták. Élt-e vajjon tényleg Homerosz, mint az ó-kor tartotta vagy pedig csak elvont megnevezés volt, mint az újabbkori nyelvészek mondják, nem tartozik hozzánk. Ha Homerosz nem volt is, a mű, melyet Iliásznak hívnak, létezik. Ismerték ezt a görögök és a rómaiak, tanulmányozták az újabb népek s azok úgy, mint ezek nem győztek eleget beszélni azon költött szépségekről, melyeknek e régi görög köl-

temény valóságos tárháza. E költemények tárgya azon háborúból van merítve, melyet a fejlődésnek indult görög törzs a tengerentuli szomszédokkal, a trójaiakkal viselt, mint a hagyomány mondja Helenáért, a spártai királynak, Menelausnak, elrablott feleségeért. De ha kezünkbe veszünk egy oly könyvet, mely azt a címet viseli — Homerosz Iliásza — s végigolvassuk azt, nem az egész háborút találjuk abban leírva, mely tíz évig tartott, hanem csakis ötven napi eseményt, mely alatt a görög Achillesnek a fővezér Agamemnon ellen táplált haragja kiengesztelődött s annak következtében a trójai szellemet képviselő Hektor, Priamosz királynak legderekabb fia elesett.

Már akár Homerosz, akár maga az őszszes görög nemzet, akár az alexandriai tudósok voltak azok, akik az Iliásznak a végleges befejeztetést megadták, annyi tény, hogy Achilles haragja és Hektor eleste azon két határpont, mely közé az Iliászt alkotó események oly művészi szépséggel sorakoznak, amilyent tárgyalásul fölvelt másik két költeményünkben nem találunk. „Zengjed, ó istennő, a Peleuszfi Achilles haragját“, így kezdődik az Iliász s „Igy vették ezek körül a lőszeledítő Hektornak a ravatalát“, mondják ugyanannak legutolsó igéi.

Mihelyt tehát a kezdő szavak után megnyílik előttünk az Iliász panorámája, legelőször is azon gyűlés tűnik szemünkbe, ahol a szép szőke haju görög vezér Achilles pörlekedik a fővezérrel Agamemnonnal. — Sértve érezte ugyanis az ifju hős magát az által, hogy az ő kedvelt rabnőjét Brizeiszt Agamemnon eltulajdonítva, evvel helyettesítette az önnön rabnőjét Chryzeiszt, kit Kalchasz nevű jósnak intelméből kénytelen volt visszaadni atyjának. A megsértett Achilles tüstént ott is hagyta a görögök taborát s föltette magában, hogy többé embereivel együtt nem fog harcolni. Ezért is a háboru az ő résztvevése nélkül kezdett folyni. Midőn így mind a görögök, mind a trójaiak tábora egymással szemközt állva, már csak az ütközeti jelszót várta, egyszerre kilépett a trójaiak közül Páris, Helenának elrablója s a vérontás kimélese tekintetéből felhívja a görögöket, hogy közülök bárki is jöjjön ki párbajra s a dolgot ketten döntsék el. Az ellenfél éppen a sértett férj Menalaus lett, ki miután már Párist lerántotta és siskájánál fogva huzta a görögök tábora felé, döntve vélte az ügyet, míg Páris kirántva abból fejét, vissza szaladt trójai feleihez.

Ekkép a párbaj sikertelenül végződván a két tábor összecsapott s a görög vezérek közül Diomedesz annyira szorongatta már a trójaiakat, hogy azoknak jósa fölkeréte Hektort, menne be a városba s szólítaná föl az előkelő asszonyokat, miszerint a hazáért Pallasz templomában imádkozzanak. E küldetést Hektor elvégezve ismét kisietett a csatasíkra s ekkor történt azon megható elbucsuzása feleségétől Andromachétól, melynél szebb költői kép a költészet összes világában is aligha jön elő. Majd miután lecsilapodott az ütközés dühe, ismét Hektor lépett ki a két tábor közé s ismét

párbajra szállította föl a görögöket. Ezek sorsot vettek, amely telamóni Ajaxra esett, ki küzdött is vétezől Hektorral, de a győzelem egyik részre sem dőlt el, sőt a koczka fordulni kezdett s a görögöket a trójaiak egész a tengerpartig visszaszorították.

Ily kétségbeesett körülmények közepette küldötte Agamemnon a görög fővezér az öreg Nesztort és Uliszszest a félrehuzódott Achilleshez, hogy őt ajándékok ígérésével megengeszteljék s a trójaiak ellen való harcra rábírják. A sértett hős engesztelhetlen maradt, a görögök és trójaiak pedig folytatták a háboruzást. Végre midőn a távolból látta Achilles, hogy a trójaiak már csaknem elűzendők valának a görögöket Trója telkeiről, megengedte pajtásának Patroklusnak, ki vele együtt szinte félrevonult, hogy a trójaiak ijesztése végett az ő fegyverzetét felöltve, embereivel együtt a csatasíkra mehessen. A trójaiak meg is rettentek egyelőre az Achilles fegyverzetébe öltözött alaktól, de Hektor szembeszállva vele, őt leszurta.

Legkedvesebb pajtásának eleste és a rajta levő fegyvernek idegen kézbe jutása feledteté Achillessel azon sérelmet, melyet az ő becsületén Agamemnon ejtett s bosszura hevülve minden hívás nélkül megjelent a csatasíkon. A küzdelem óriási lett. A trójaiak nem viselhetve el a támadás szörnyűségét, végre kénytelenek voltak a mezőről a városba huzódni és annak falai mögöl védelmezni magukat. Midőn már mindenki bemenekült, egyedül a fővezér Hektor maradt kívül s bevárta Achillesnek a fegyverét, ki is párbajra kelve vele, hosszas küzdelem után átdöfte. Ezután hadikocsijához köttetve diadalittasan hurezolta Trója körül háromszor a hullát, míg végre saját sátorába vitte el. Priamosz, az öreg trójai király nemsokára kiváltotta legkedvesebb fiának testét s a legnagyobb pompával eltemettette.

Ime ezek azon fővonások, melyek az európai műveltség hajnalhasadását jelelő nagy költeményen, az Iliászban fölismerhetők. Utána nemzetek virágzása, országok rombadőlése, népek vándorlása következik; de, mivel mindezek nem oly tények, melyek az emberiség eszméjének bővebb kialakulását előmozdították volna, nincs is költemény, mely azon élményeket föl fogva, a késő kor lelki okulására eltörhetlenül őrizné. Mint nem képes az egyes ember maradandó hajlék építésére ráadni magát ott, ahol tudja, hogy nincs biztos megállapodása, úgy a nemzetek szelleme sem igen bír addig oly emlékszerű költeményt létrehozni, míg el nem jön az idő, melyben nemzeti léte biztos talajra helyezkedve történelmi hivatásának betöltését el nem kezdheti. Ily időszak volt a régi görögökre nézve az, midőn az Iliász szülemlett vagyis a Krisztus előtti kilenczedik század; ily idő lett a németekre nézve a Kr. utáni kilenczedik század, amidőn is körülbelül a német nemzet a régi pogány hagyományaiból, minden szerző nélkül mintegy magától megalakult azon nagy költemény, melyet Nibelungen név alatt ismerünk. Mű ez, melynek szerzőjét éppen úgy nem ismerjük, mint a

Németországban fölös számmal előforduló kö-baralikkét, mert hiszen ezeket éppen úgy, mint azt nem is egy ember szerzette, hanem egész korszak halandói járultak ahhoz pénzzel, kézi munkával vagy szellemök irányzatával.

(Folyt. köv.)

Heine dalaiból.

I.

„Eborult a tengerpartra
Fátyla már az éjszakának,
A felhőkön áttör a hold,
A habok közt moraj támad.

„Bolond-é ott az az ember
Vagy pediglen tán szerelmes?
Búsán néz szét, majd meg vígan,
Arca vidám! s mégis könyez.

De a hold csak mosolyog fenn
És amit mond, csupa tréfa:
„Szerelmes is, nagy bolond is
S ráadásul még poéta!”

II.

Halvány arczom nem mondja el
Fájó szerelmemet?
S azt várod, hogy a büszke ajk
Könyörgő szót rebeg?

Oh, büszke ajk, ez végtelen,
Csak esőkol és kaczag
S enyelgő szó van rajta tán,
Mig szívem megszakad.

III.

Kihalnak nemzedékek,
Év év után repül,
Szívemnek hő szerelme
Marad fenn egyedül.

Csak egyszer láthatnálak,
Hogy térdre omlanám
S olvadva elrebezném:
„Szeretem önt, madame!”

Inezédy László.

Egy boldog királyné.

(Mühlbach Lujza „Mária Antoinette és fia” című regényéből.)

Fordította Hang Ferencz.

(Folytatás.)

— Ön engemet csunyanak vél, nemde? — kérdé az idegen és megkísérté, hogy a czipésszel együtt nevesen, azonban a kísérlete komikusan sikerült. — Ön engemet csunyanak, iszonyu csunyanak talál, nemde? — ismétlé az idegen, miután Simon még inkább nevetett

Csudálatosnak tetszik ön előtttem, — mondá a cipész — Ha nem hallottam volna, hogy francziául beszél és nem látnám, hogy egyenesen jár, mint mi magunk, azt hinném, hogy azon mesebeli óriási béka, melyről közelebb olvastam.

— Én csakugyan azon mesebeli óriási béka vagyok, — felele az idegen nevetve. — Csak ma öltözém embernek, hogy az osztráknót legutóbbi ivadékával lássam és mégegyszer kérdelek: vajjon szereted ezen osztráknót?

— Nem, az isten büntessen meg, én nem szeretem — kiálta élénken a cipész.

— És miért büntetne ezért az isten? — kérde gyorsan a másik. — Azt hiszed tehát, hogy oly nagy szerencsétlenség az, ha valaki az osztráknót nem szereti?

— Nem, valóban azt nem hiszem, — felele a cipész gondolkodva. — Csak azt vélem, hogy isten előtt talán nem igazságtalanság, ha az ember a királynét nem szereti, hanem igen az emberek előtt és nem az első eset, hogy az embernek ezen igazságtalansáért hosszú és súlyos fogsággal kellett lakolnia. Azonban én a szabadságot szeretem és e végből óvakodom egy idegennek elárulni, hogy mit gondolok!

— Te a szabadságot szereted, — kiálta az idegen — Nyujtsd kezedet és fogadd köszönetemet e szép szóért, testvér;

— Testvéred? — ismétlé a cipész csudálkozva. — Én nem ismerlek és te minden előzmény nélkül testvéremnek nevezed magadat?

— Te mondád, hogy a szabadságot szereted? ez okból üdvözöllek mint testvért, — mondá az idegen. — Mindazok, kik a szabadságot szeretik, testvérek, mert ugyanazon kegyes és jó anyához szegődnek, ki gyermekei közt nem tesz különbséget és mindannyit egyenlően forron és bensőn szereti és egészen mindegyelőtte, ha fiai közül egyik fejedelem vagy gróf, a másik napszámos vagy polgárnak nevezetik. Anyánk, a szabadság előtt, mindnyájan egyenlők, mindnyájan testvérek vagyunk!

— Ez igea szépen hangzik, — mondá a cipész fejét rázva, — csak az a hibája, hogy nem igaz. Ha mi mind egyenlők és mind testvérek vagyunk, miért megy a király aranyos hintón, míg én mint becsületes cipész, cipészi kötevényben izzadtsággal vánszorgok tovább?

— A király nem barátja a szabadságnak, — kiálta az idegen dühös mozdulattal. — A király a zsarnokság fia és azért akarja ellenségeit, a szabadság fiait, szolgálói és rabszolgáivá aljasítani és karjainkat lánczra fűzni. Vajjon türjük ezt tovább is? Vajjon ne emelkedjünk föl a lealacsonyíttatás porából?

— Igen, valóban, ha tehetjük, meg fogjuk tenni, — kiálta Simon durva nevetéssel. — De az a bökkenő, hogy nem tehetjük! A királynak hatalma van arra, hogy bennünket igája alatt tartson és e szép nő a szabadság asszonya, kiről mondjátok, hogy ő a mi anyánk, eltűri, hogy a szolgaság és lealacsonyíttatás alatt szenvedjünk.

— Ő egy ideig még engedi, — kiálta a másik riakcsoló hangon, — azonban mégis elkészítette az alatt a fölemelkedés napját és mosolyogva nézi, hogy azok,

kiket meg akar buktatni, szünet nélkül önmaguk dolgoznak bukásukon.

— Mit beszél ön ily képtelenséget? — mondá nevetve a cipész. — Azok, kiket a szabadság asszonya meg akar buktatni, az ő bukásán dolgoznak?

— Ellenkezőleg, Simon mester; utóbbiak tulajdon sirjokat ássák, csak hogy nem tudják s nem látják: mert az őket megrontani akaró gondviselés által vaksággal sújtattak. Ime a királyné, ezen osztráknó, nem látjátok szeméitekkel, miként dolgozik, mint a selyembogár saját szemfedőjén?

— No uram, ez bizonyosan tévedés, — mondá nevetve Simon. — A királyné éppen nem dolgozik, hanem hagyja a népet dolgozni.

— És én azt mondom uram, hogy dolgozik. Igen, ő szemfedőjén dolgozik és azt hiszem, hogy már meglehetősen darabot készített el belőle. Vannak kedves barátjai is, kik e munkájában segítik és a királyi tübe, melyből a szemfedő készül, a czérnát befűzik. Így például egyik a kedves Coigny herczeg. Tudjátok ki ez a Coigny herczeg?

— Nem, istenemre, uram, nem tudom. Én nem vagyok az udvarba járatos és senkit sem ismerek e csöcselékből.

— Igaza van, csöcselék az, — kiálta a másik undorító nevetéssel. — Én ismerem őket: mert szerencsétlenségemre nem mondhatom, miként ön, hogy az udvarba ki és be nem járok. Én bementem és ismét ki is fogok jönni, de ígérem nektek, hogy az udvarbóli kijövelelem nagyobb zajjal történend, mint bemenetelem volt. Azonban most megmondom, ki az a Coigny herczeg. Ez a királyné három fő kedveseinek egyike, az osztrák szultánnának egyik nagy kegyenceze.

— Valóban ez mulattató, — kiálta a cipész. — Ön komikus kópé, uram. Tehát a királynének kedvesei vannak?

— Hiszen csak tudjátok, hogy, midőn az osztráknó mint dauphine Franciaországba jött, Besenval mondá neki: „Nézzé asszonyom, e százezer párisi, kik üdvözlik, mind imádója!” Nos ő kívánja, hogy Besenval e szavai igazakká váljanak, és minden párisit kedvesévé akar tenni. Csak várjátok, várjátok, rátok is kerülend a sor! A szép osztráknó kezét egyszert is gyöngéden fogjátok ajkaitokhoz emelni.

— Ez esetben biztosítlak uram, — kiálta a cipész dühösen, — hogy oly erősen megszorítom kezét, hogy örökre jelezve marad! Ön az előbb a három első kedveséről beszélt. Hogy hívják a másik kettőt?

— A második, az a szép Adhémar ur, egy bolond, fecsegő vén csapodár, de szép ember. A mi királynénk szereti a szép férfiakat és hogy szeret nevetni és általában, hogy vig nő, ezt egész Franciaország tudja, különösen a kastélyterasseoni nocturnáliák óta.

— Nocturnáliák? Mi az uram?

— Nos ön kedves ártatlan gyermek, hallja tehát, így neveztetnek azon éji séták, melyeket néhány év előtt a királyné Versailles-ban a kastély terrasseán tenni szokott. Igen, igen, rég idő volt ez! A park vasrácsai

nem voltak elzárva és a kedvelt nép beléphetett, a holdvilágnál a királyné mellett sétálhatott és a bokrok mögül hangzó szép zenét hallgathatta. Kérdjétek csak ama szép lánzsás altisztet, ki egyik este egy padra ült, két szép fehér-ruhás nő mellett, kikkel enyelgett és nevetett. Ő elmondhatja nektek, hogy tud Mária Antoinette nevetni és hogy mily csinos tréfacskákat tehet őfelségével művelni.*)

Simon mester ökölbe szoritott kezeit egymáshoz ütve, kiáltá:

*) Madame de Campan. Mémoires Vol. I.

— Mindig örülök, ha valami rosztat hallok az osztráknőről, mert gyülölöm őt és az egész udvari csöseléket. Vajjon miért szabad ezeknek felfuvalkodni s nyujtózkodniok, míg nekünk dolgoznunk kell és reggeltől estig fáradoznunk? Miért csupa mulatság életük, míg a miénk csupa gond? Én époly érdemesnek tartom magamat, mint a királyné, ha oly szép ruhákat viselne és aranyos hintóban kocsiznék. Miért előkelők ők és mi alsórendűek?

(Folyt. köv.)

A hordár*)

— Fővárosi rajz. —

Ha Budapest valamely utzasarkán haladsz el, vidéki barátom, ki először vagy az „ország szívé”-ben s nagyon is apróra megbámulsz mindent: egy embert fogsz látni, ki szolgálatkészen emeli meg sapkáját, azt kérdezve tőled mit parancsolsz?

És ha cicerónédül szolgáló fővárosi ismerő sődet, jogász fiadat vagy növeldébe járó leányodat kérdezed: ki az? Azt a feleletet fogod kapni, hogy hordár.

Egyike a főváros legnépszerűbb, mert leghasználhatóbb alakjainak. Ott találod őket a népes utzasarkokon, vendéglők, kávéházak és templomok környékén várva, hogy igénybe vegyed szolgálataikat. Ha gyors haladásod közben nagy kosarat vagy csomagot czipelő ember nem tér ki előled a járdán: ez bizonyára a hordár; s ha az indóháznál valaki kiragadja kezedből utitáskádat s plaidedet, ez senki más, mint a főváros legnépszerűbb alakja: a hordár.

Egy ember, a kinek nincs neve. A franczia bagnók fegyenczeinek vállára sűtik a bélyeget, mely neve helyett ismertető számát képezi; a hordár vörös sapkájára tüzött pléhlemezen viseli számát. Nem hívják sem Péternek, sem Pálnak, hanem nro 54, nro 245. vagy 298-nak.

Mert a hordárok száma három, egész négy-százra megy, miből ha statisztikus volnék, nagyon

*) Mutatvány szerzőnek „Össze gyűjtött tárcza-lapok” czim alatt közelebb megjelenendő kötetéből.

szépen bebizonyíthatnám, mily munkás tagjai ezek a társadalomnak, mily nagy forgalomnak szolgálnak közvetítőül és sok hasonló dolgot, melyeket Körösy József, a fővárosi statisztikai hivatal főnöke, bizonyára érdem szerint méltányolna, de melyek egy karczolat keretében kissé untató részletek volnának.

Inkább elmondom tehát, mi mindenre használják fel a fővárosiak szorgalmas hordáraikat.

Budapesten nincs ember, ki egyszer-másszor igénybe ne vette volna a hordár szolgálatait; vannak akárhányan, kiknek oly szükséges az, mint a napi kenyér.

Elkezdve attól a percztől, hogy az osztrák államvasuton megérkezve, Budapest kövezetére tetted lábaidat, vörös fonalként huzódik fővárosi életeden végig a hordár szereplése.

— Hordárt parancsol, hordárt! kiáltozzák az indóház csarnokának kapujában s te kissé félénken bizod kezére okmányaidat tartalmazó bőröndödöt a szolgálatkész hordárnak, ki igazolványát kezedbe nyomva, ha megmondta neki a rendeltetési hely czimét, mit sem törődve veled, gyorsan előre siet. Aggódva nézesz utána s felmerül agyadban a gondolat: hátha megtalál szökni? — sohse félj attól. Éppen annyi volna az, mintha egy jóhirű kereskedő vagy bankár megszöknék a rábizott áruval vagy pénzzel. A hordárnak legelső erénye a lelkiismeretesség. Tizenkét éve, hogy Budapesten közszolgák vannak alkalmazásban, de a rendőrség krónikáiban alig találunk egy-két esetet feljegyezve a hordárok hűtlen eljárásáról.

Csakhamar meg is nyugszol, midőn megér-

kezve a kijelölt szállodába, a kapu alatt ülve vár rád a tégedet jóval megelőzött hordár.

Ismeretlen levén a viszonyokkal, nem tudod, mit fizess neki szolgálatáért. Megkérded tehát tőle: mit kíván? De bár nyomtatott igazolványi jegyén olvasható megszabott tarifája: a hordár soha sem lép fel pozitív számokban kifejezett követeléssel. „Na wissens halt Gnégé“ mondja s csak akkor igyekszik megrövidített jogait érvényre emelni, ha nem díjaztad elég méltányosan. Kifeszített tenyerén latolgatja ilyenkor a neki nyújtott bért s majd azt, majd téged nézve fejét vakargatja. És ha mind-ebből nem vetted ki óhaját, megmondja, hogy ez kevés. Ha megjavitanád néhány hatossal, megköszöni s megy vissza, rendes állomási helyére, valamely utca sarkára.

Ettől a percztől fogva aztán folyton szükséged van a hordárra, kinek pontossága, lelkiismeretesége felette megnyerte tetszésedet.

A szállodából hónapos szobába költözöl, melyet a hordár utbaigazításai nyomán béreltél s melybe ő vezet be, nem feledkezve el bőröndöd letételekor megkérdeni: ne fűtsön-e be, ne hozzon-e valamit, mire tán szükséged lesz?

S aztán, ha orvosodnak, ügyvédnek vagy barátodnak levelet akarsz küldeni, ha szabód nem hozta haza kellő időben frakkodat vagy mosónőd galléraidat s kézelőidet, ha az irodában veszed észre hogy zsebkendődet homn feledted: csak az utzasarkon álló hordárt küldöd el, hogy megbízásodat teljesítse. Bátran rábizhatod szobád és szekrényedkulesát, a részedre elhozott zsebkendőn kívül mitsem mozdít az meg helyéről.

De a hordár diskrétebb megbízásokban is hű és pontos. Vidám társaságba keveredve nagyon is mélyen találtál nyulni tárczádba s másnap gondolkozol, hol tehetnél szert pénzmagra, míg a hó elseje bekövetkezik? Uzsorásod még nincs, kihez fordulhatnál. Kezed önkénytelenül a zsebedben tik-takoló aranyóra után nyul. Hallottad társaidtól a zálogház jótékonyosságát magasztalni, de te még nem kísérléd azt meg. Ha nem szégyenlenéd is a becsmester mérlegére helyezni órádat, nem is tudod, hova fordulj vele. Elfogódottan inted félre a hordárt, megmagyarázva neki, hogy pénzed elfogyott. Félóra mulva kezdedben a zálogczédula s a kölesön kapott pénz. . . .

Bálban vagy színházban egy gyönyörű hölgyet láttál, kit nem ismersz, kinek nevét nem tudod,

de kibe örülésig szerelmes vagy. E hölgy képe elrabolja az álmod szemeidről, de nem juthatsz közelébe. Találkozol vele később a váczi-utczában. Ha nem félnél, hogy elrettented őt, utánna mennél bármily messzire is. Félrehivsz egy hordárt, megbizod: tudja meg széped kilétét, te pedig a „Korona“ bársonypamlagára veted magadat. Egy óra mulva megérkezik hordárod s nagy buzgalma tanujelül még azt is elmondja, amire nem hívtad fel: mennyi vagyona vagy hozományja van imádottadnak.

Szived rakétája most már szétpattanással fenyeget. Előbb virágsokrot, majd légyottra hívást kell hölgyed kezébe juttatnod, ha csak golyót nem akarsz agyadba röpíteni. Mint tapasztalt szerelmes gondolod, hogy lánykád hétszeres bástyával van rád nézve hozzá férhetlenné téve s gondos anyai szemek pillanatra sem bocsátják ki figyelmükből.

Ki segíthetne ilyenkor más, mint megbizott hordárod, ki addig leskelődik, míg kiismeri a viszonyokat s esnék bár szekereze, kézbe juttatja leveledet.

A légyott elfogadtatik. Szeretitek egymást; szabad bemeneted van imádottad szülői házába; megkérted kezét. Völegény vagy. Kinek kell ilyenkor mindazon apró szolgálatokat teljesíteni, melyekre csak régi hű eseléd és nem pénzért fogadott idegen képes? Hordárod mindezt elvégezi; szerelmes leveleidet akár nyitva átadhatod neki, menyasszonyod szóbeli üzenetét betűszerint hozza át neked anélkül, hogy másik megbizójának csak szóval is említést tenne felőled. Amíg téged szolgál, odaadó, pontos és lelkiismeretes, de mihelyt fel van mentve megbizásod alól, nem létezel rá nézve többé.

Megnősülsz, hordárod az, ki esküvő előtt gondosan lekeféli frakkodat, lakezipődet; hordárod az, ki a nász után kinyitja előtted a bérkocsi ajtaját, melyen az egykori ismeretlent, most már nőt emeled ki. Boldogok vagytok mindketten s boldogságtokban nem feleditek el, hogy a ki közvetítője volt boldogságtoknak, az az egyszerű ember, ki ennek szívéből jövő örömet mutatva, levett sapkával üdvözli a „gnige Frau“-t. A jó embert most már nem jutalmazhatod meg pénzzel, ő most többet vár. S elvégre is, aki megérkezésedről kezdve örömben, búban melletted volt, megérdemli azt a kézszorítást, melyet előbb te, majd utánad nőd is juttat neki.

Lám s a hordár szemében egy könyesepp
ragyog.

Vajjon mit jelenthet e köny a mindennapiság
emberének pilláin? Megtisztelő, felemelő kézszorítástok hatja-e meg annyira, vagy boldogságtok feletti örömében könyez?

Avagy talán boldogságtokat látva, elmúlt
szép napjai, elvesztett mennyországa jut eszébe?

Ki tudná megmondani?

Mert hisz a hordár sem volt örökké hordár s
ha a pléhre rajzolt szám felvételekor le is tette
nevét, azért nem következés, hogy az legyen neki
története. Ki tudja, talán egykor ő is oly boldogan
szorítá magához kedvesét, mint te e perczen s
ki tudja, cserélt volna e veled akkor, midőn még
nem volt arra utalva, hogy az utzasarkot válaszsza
üzlete helyeül a viszonyok sulya folytán.

Hja! azok a sulyos viszonyok! Mennyi ember-
nek nem vonnak gátot utjába! De csitt! nem fel-
adat, nem is szándékom társadalmi elmélkedést
tartani. De önkénytelenül eszembe jutott, hogy a
hordári nehéz foglalkozásra az utóbbi évek alatt

sokan kénytelenek voltak vállalkozni, kik azelőtt
talán „angló-hungarian“ vagy más szilárd alapu
bankrésztvénynyel birtak. Hisz ha egy tudományáról
nevezetes kapuczinus atya — Hyacynthnak hívták
a zárdában — levetvén kámzsáját, a pesti lóvasut-
nál évekig mint konduktor tengette életét, mért-
ne tehetnök fel, hogy a hordárok közt is vannak
fényesebb multtal, mint jelennel bíró egyének.

S miért ne engednök meg, hogy a hordárnak
is szabadjon ábrándozni, a multakon merengeni,
mig megbizásokat vár a sarokkövön ülve vagy a
falnak támasztott fővel szenderegve. Mértne le-
hetne a hordár is ember?

Véres kenyér a katona kenyere. Hát a
hordaré, ki esőben, hóban, szélben, viharban
egyaránt örzi utzasarkát, egyaránt teljesíti szol-
gálatait, — nem mondható-e véres kenyérnek?

Azért legyen megbocsátva, hogy e sorokat
neki szenteltük; annak a névtelen embernek, ki a
főváros legnépszerűbb, mert leghasználhatóbb
alakja.

E. Illés László.

Gyöngyszemek.

— A szerkesztő jegyzeteiből. —

208.

Tudományt a munkás étellel egybekötni; ez a feladat,
mire a köztársaság férfának törekednie kell.

Paraenesis.

209.

A világra
Csak egy nap süt melegen;
S ez a nap nem fõnn az égen,
Hanem lenn a szív mélyében
Süt s e nap a szerelem.

Szerelem.

210.

Szeretett Lenszky fõrro, mélyen,
Ma már nincs ilyen szerelem;
Ez csak a költõ kebelében
Ily tulzott, õrült, szertelen.
Mesés ábrándok szõvevénye
Szünetlen búban, vágyban égve,
Sóvárgó, kinos szenvedély,
Mely még nagyobb lángokra kél
A hosszu válás fájdalmától,
Melyet vidám zaj, tudomány,
Vagy a muzsáknak szánt magány
Nem enyhít, szépség el nem bájol,
Se a távolság le nem hût
S egyenlõ mindig, mindenütt.

Anyégin

Kölesey.

Petőfi.

Puskin.

211.

A tiszta, a tökéletes szerelem nem születik köznapi
lelkekben; egy erõs lény szerelme egy közepszerû lény iránt
nem igazi szerelem, hanem tévedés vagy gyengeség. De két
lélek azon tökéletes egybeolvadása, amelynél fogva meg-
osztják egymás életét, szenvedéseit, kívánatait és akaratát
olyformán, hogy csak egy lénynek látszanak két egyénben
— az ily szerelem csak tökéletesen rokonlelkekben, test-
vérelkekben található fel.

Inquisitió.

Feréal M. V.

212.

Szemük, szavuk az mind hamis.
Anyégin.

Puskin.

213.

Ez hát a jutalma száz meg száz életnek,
Hogy a megmentõnek alamizsnát vetnek.
Toldi.

Arany.

214.

Mind olyan a nõ mint a fa, mely alatt
Mig könyörögve fut a csevegõ patak,
Rá nem hullatna egy zöldülõ levelet,
Csak ha már hervad és a patak bejegedt,
Vagy elment meszsze és föltünt egy uj eren.“
Minek is van a szív.

Tóth Kálmán.

215.

Megbánás terem a makaesség földében.
Szécsi Mária.

Petőfi.

A munkatársakhoz.

Minthogy ez évnegyed végével a „Déli-báb“ szerkesztésétől visszalépek, s azt e lap kiadó- és főmunkatársának Gróf Csáky Alfonz urnak adom át, kérem ama tisztelt munkatársaimat, kiknek nálam elfogadott s így még közlésre váró munkáik vannak, szíveskedjenek mielőbb értésemre adni: hajlandók-e munkáik közlési jogát utódomra is átruházni, hogy a teendők iránt még idejekorán intézkedhessünk.

Debreczen, 1878, márczius 1.

Dengi János,

a „Déli-báb“ fel. szerkesztője.

Giardinetto.

Budapest, febr. 25.

(B. A.) A népszínház álarozos bálja.

Kevésbé volt élénk és zajos, mint minőnek reméltük. De érdekes volt és kellemes emléket, jó hirnevet hagyott maga után.

Jelen volt a fiatal írói nemzedék haut-crème (!) a nemzeti és népszínház színe-java, írói tekintélyek és apró pottentátok, a fővárosi társas élet legkedveltebb tagjai, honoráciorok, hirlaptudósítók, hazafiak és honatyák minden genreből; Verhovay csak egy volt, de a Péchyekből kettő; seladonok, művészek, incognitók és kognitók. Csernátóni sehonnan sem hiányzik és Ágais Toldi István már a Rákosi Jenő kedvéért is jelen voltak.

*

Kápolnait csak elnéztük, mily nyugodtan ült a kis terem egyik zugában. Ez hát az az ember, ki oly lármás kakukoló a „Kisasszony feleségem“-ben?! S ki a kakukolásnál oly erélyesen üti félre a fejét?!

*

Ott volt Herman Otto is, de ezuttal nem pókokkal foglalkozott, hanem maszkokkal.

*

Solymosi bebizonyította, hogy tud komoly is lenni s nem minden megjelenése neveteti a közönséget. Vizvári hasonló járatban volt. Tamássy pedig rokonszenves volt, mint akár a színpadon. A színművészek között nem láttuk Hegedűs Sándort.

*

Az est legkellemesebb része az éjfél előtt volt utolsó fél óra. Az éttermekben érdekes tableaúk képezték az epizódokat; egyes cereleek játszottak szerepet, de a zene nem játszott. Csak nagyon későn jutott eszébe, hogy rá kellene ott is huzni.

*

Az utolsó előtti étteremben foglaltak helyet Soldosné és — férje (!), Kölesi Mari, Sziklai Emilia s többen.

Más asztalnál ült a „Csirkefogó“ elkövetőjének tisztelt neje, Szabó Karola és társai. Az estebédet vig csevegés fűszerezte. Erre a fűszere szükség is volt, mert a Shal-ler n konyhájában nem igen van fűszer. S mert éppen fűszerről van szó, a főpinczér borsos számlája is fűszerezte a jó kedvet.

*

Ábrányi Emil jelen volt s mert csupa személyi hirt közlünk ezuttal, hát bizony úgy találtuk, hogy nem mulatott oly jól az inkognitókkal, mint máskor. Vadnai Károly mngjelenése emelte a diszt. A „Hon“, „Kelet népe“ s némely más lap, úgy látszik, nem volt képviselve. De azért a referáda egészen hű a carneval rovatjában. No de nagyobb művészet volt hajdan perai, párisi és berleni leveleket írni a kávéforrásban.

Irodalmi és művészeti hírek.

Reviczky Gyula verseinek kiadását Aigner Lajostól Rudnyánszky Gyula vette át s az előfizetési pénzeket hozzá Budapestre Barátok tere 9. sz. II. emelet kéri küldeni.

Csalomjai (Pajor István) munkatársunk Balassagyarmaton nemrégiben egy eszmét pendített meg: Madách Imrének, Nograd megye büszkeségének emléket állítani. Az eszme mindenütt lelkesedéssel fogadtatott s a csakhamar megindult gyűjtések eredménye máris 447 frtot tesz. Örülünk a gyors sikernek s kívánjuk, hogy az emlék felállítására szükséges összeg mielőbb egybegyűjön, mi hogy annál könnyebben eszközöltessék, felhívjuk reá vidékünk s egyáltalán az egész ország áldozatkész hazafiainak figyelmét is.

Szigligetitől és Tóth Edétől két magyar színművet adnak elő nemsokára a bécsi Carl színházban. Az egyik Szigligeti „Lelence“ (das Findelkind) A másik Tóth Edének a német színpadokon már is meghonosult népszínműve „A falu rosza“ (der Dorflump):

Az országos képző művészeti társulat 1878-ik évi „Album lapjai“ is megjelentek már; az albumlapok a következők: Gonzales Quoques „Családi kép“-e, Murilló „Férfi arczkép“-e, Palma Vecchio „Violant“-ja; továbbá sz. Ildefonso oltárjának külsője Rubenstől s az uralkodó család határszéli mulatója „Schloss hof“-ja, Canaletttól.

Tóth Kálmán a nemzeti színház számára egy három felvonásos társadalmi vigjátékon dolgozik. Címe „A kis hóbertos“ lesz s valószínűleg e hó folyamában elkészül s már a jövő hóban színre kerül.

Bartalus István a „Két dudás egycsárdában“ című regény jeles szerzője, egy új regényen dolgozik, melynek tárgyát a magyar zene történelemből meríti.

Bodon József, ismeretes beszélyíró előfizetést hirdet elbeszéléseire. A 20—21 ivre terjedő kötet ára 2 frt s ápril hó 15-ig lakására Budapest, Mária-utca 13. sz. küldendő. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

IX. Pius pápa a színpadon. Muret Theodor emlékirataiban felemlíti az a drámát, mely a februári forradalom után Párisban színpadra hozta a pápát, de

*

másodszori előadás után véglegesen letiltatott; szövegét érdekes ismerni; közöljük az említett könyv nyomán: A fiatal Mastai Frretti gróf Napoleon zászlója alatt harcol Moszkvánál és Smolenksnél, de reménytelen szerelemre gyulladva egy német baronesse iránt, leteszi a kardot és talárt ölt. Mint imolai érseknek kedvencz foglalkozása a pápai katonákat harcra tanítani. XVI. Gergely meghal és Mastai bibornok társai közt humanitás szempontból az inquisitio visszaállítását ellen beszél. A negyedik felvonásban ismét ágyúörgés hallatszik és megrázkódtatja egy rejtett kastély falait, hol tíz év óta szenved egy elfeledt politikai fogoly. Az ágyúörgés most diadalt jelez s e pillanatban húzták ki az urnából Mastai nevét, kit pápává választottak. A nemeslelkű bibornok ép a fogoly látogatásán van s első tette őt szabadon bocsátani. — Következnek az 1848-ik események, Róma ostroma, Mazzini, Garibaldi megjelenése és a francia sereg bevonulása. — Párisban óriási hatást keltett abban az időben, felizgatta a kedélyeket.

Dramai és zenészetűi matinéét tartottak a párisi művészek a keleti háború sebesültjei javára. A drámai szereplők közül kitűnt Croizette, Barah Bornhardt, Favart asszony, Gill Perez, Prudhon stb. Az érdekeltség különösen az énekművészek felé irányult. „Figaro lakodalmából“ Resskés Albani kisasszonyok kettőst énekeltek. Madame Céline Chaumont, madame Indic egyaránt sok tapsot arattak, nem különben az „Angot asszony lánya“ második felvonásának szereplői is. Az előadás maga 50 ezer frankot jövedelmezett jótékony czélra. A hölgyek majdnem mind rózsaszinbe öltöztek, kivéve Resské kisasszony fekete bársony ruháját. A hosszan tartó matinée felvonás közti szünett alatt a bájos művésznők legyezőket, virágot és champagneit árultak. — Indic asszony csak is aranyakat kapott mindenhol, úgy hogy csakhamar 3,800 frank bevételt csinált. Összesen 14 ezer frank gyűlt be ez eladások által a sebesültek javára s hozzá számítva a hangverseny belépti díját, szép összeg jut az oroszoknak és törököknek egyenlően elosztva.

A „Csöndes órák“ mutatványszáma e napokban jelent meg oly diszes kiállításban, minőhöz valóban nem vagyunk szokva. Tartalma is gazdag változatos s minden érdeket körülölelő. Különben szóljanak a közlemények, melyek így következnek: „A gyógyíthatlan seb“ (ered. regény) Feodortól (egy ismert író álneve); „A szerelem átka“ (Petőfi Sándor költeményéhez művészi becsű illusztrációval); „Kit a szerelem megszelídített“, (Vacano Emil M. elbeszélése); „Nem vénülünk“ (Beranger költeménye), Szabó Endrétől; „A holdkóros“ (humoreszk) Imrefi Ivántól; „Társadalmunk s a jövő“ Borostyáni Nándortól; „Uti emlék“ Rudnyánszky Gyulától; „A farsangról“ Farkas Antaltól; „Világi hírek, adatok“; „Vegyes ujdonságok“; „Apró hírek“ és a borítékon: tartalom, Hymen, sakkrejtvény, képtalány, szikrák, a szerkesztő nyílt válaszai. — A derék vállalkozók gondoskodtak, hogy e lapból márczius hónapban át mindig szolgálhassanak teljes

számu példányokkal. Ezuttal ismét megjegyezzük még, hogy e szép s tartalmas lapot Benedek Aladár szerkeszti s a lap mutatványszámaiból kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest Wilckens F. C. és fia könyvnyomdája, korona-herczegutca 2.), hol a szerkesztői hitel is van. Ára e lapnak évnegyedre különben 2 frt; félévre 4 frt; egész évre 8 frt s az év végén az előfizetők egy 3 frt. értékű Lipéséből rendelt színes nymású elegans jutalomképet kapnak ingyen s minden csomagolási díj nélkül.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

— Molnár György vendégjátékai. —

(K.) Vannak, kik a helyes és valódi kritika axiomájul első sorban e tételt vallják: Keresd a hibát. És e tételtől kiindulva, bíráltnak csak azt tartják, ha mindenben — gyakorta a szélsőségekig — megütközünk s ha aprólékosságokba kapaszkodva, minél gyakrabban constataljuk az emberi alkotások gyarlóságát. Ember és tökély egymást egyis kizáró két fogalom s így, ha tökélyről beszélünk, egyis csak emberileg érthetjük azt. Különben is, ha a művészet, a szoros értelemben vett művészet forog kérdésben: a részletek mellékesek; az apróbb hibák eltűnnek és csak az adott egész foglalkoztathat méltólag bennünket.

E szempontok vezérelnek, midőn Molnár György, itt szereplő vendégművésznünk művészetét méltatjuk s e szempontokból véve a dolgot, biztonbátran művésznék ismerhetjük őt el. S midőn ezt teszszük, nem sajnáljuk, hogy a fellengző kifejezések és elcsépelet közhelyek ilyen esetekben sok helyütt szokásos használatához nem értünk, a mondvacsinált elragadtatás kitöréseinek, olyas kitöréseinek tartva azokat, amelyek nem méltók sem a művész személyéhez, sem az igazi művészethez. Molnár György művészeté komoly, méltóságteljes, a tehetség és tanulmány összhangzó erejével ható s mint ilyen nem szorult gyermekes dicsérgetésekre. Látni kell őt működése közepette, látni a lelkesedést, az odaadást, mely ilyenkor elfogja: s önkéntelenül meghajlunk művészeté előtt. Az ilyen hódolat bizonyára többet ér, mint a szóvirágok egész özöne.

Első vendégjátékául a brit költőóriás „Coriolan“ című 5 felvonásos tragoeédiáját választá. Aki Coriolánt, e büszke patriciust, tragicus sorsa minden phásisában, a nagy költő alkotta merész alakjával oly élethűen s a legapróbb mozdulatokig összhangzólag személyesíti: az csak művész lehet, művész mint Molnár György, a művész minden tökélyével, minden hatalmával. Szó, hang, taglejtés és arczjáték mind-mind beható tanulmányt árulnak el s a művész talentuma segélyével, együttesen oly összhangban mutatják be a kellő alakot, hogy a hatás elmaradhatlan. S milyen ez a hatás! Nem muló tünemény, nem olyan a melyet gyakorta egy jó ötlet, egy sikerült rögtönzés is elüldéz; a kebel hurjait megrezegtető és a sziv legmélyéig utat törő hatás ez, az ő maradandó emlékével, nemesítő erejével.

Apró hírek. [Molnár György vendégjátékai Debreczén]

És különösen ez az, a miért szívesen látjuk Molnár színpadunkon akkor, a midőn a felületes, ugyszólván gyári termékek halmaza s az operettek izlés- és erkölcsrontó benyomása alatt a közönség már-már tévesztett uton halad és majdnem oda jut, hogy silány cserépdarabokért odahagyja, figyelembe sem veszi a költészet örökbecsű gyöngyeit. Ilyen előadások, ilyen művek kellenének legalább időnként és a tiszta izlés phoenixként megújulva, hovatovább kivívná az őt megillető helyet s az üres haszontalanságok utáni kapkodás felett diadalt aratna a nemesebb műérzék. „Coriolán“ czimszerepén kívül láttuk még tőle „Narcisst“, Páris bohóczát, a „Molière élete és halála“ czimű színműben Molière nemes alakját és „Tartuffe őt.“

Hogy mindezek részletes ismertetésére kiterjeszkedjünk, ahhoz lapunk szűk kereténél és heti minőségénél fogva, sajnálatunkra elegendő terünk nincs s így, hivatkozva a mondottakra, csak általánosságban jegyezhetjük meg, hogy Molnár mindegyik szerepében méltó volt önmagához s a különböző alakok kidomborításában egyforma szerencsével, egyformán beható tanulmánynyal és ritka tökélyű kivitellel működött. A legőszintebben és legmelegebben üdvözöljük tehát őt, mint színművészetünk oly annyira hivatott apostolát, és hasonló melegséggel ajánlhatjuk a közönségnek továbbbi előadásai megtekintését is, a melyek különben örömeinkre, napról-napra nagyobb látogatottságnak örvendenek, méltóan Debreczen művelt közönsége műizléséhez és művészatpártoló régi jó hirnevéhez.

Harczteri galambposta.

A politikai láthatár borulni kezd. Oroszország nagyon is próbára teszi Európa türelmét, tulságosan sokat követel és azt a sokat mind meg is akarja kapni. Megszoktuk mi már azt, hogy az elbizakodott orosz colossus, ha neki keseredik, akár egy egész európai coalitioval is merészen szembeszáll. Ezt a történelem több példája, nemrég pedig a krimi háboru is bizonyítja. — Azért egy cseppet sem csudálkozunk azon, ha Oroszország meg nem elégedve a mérsékelt zsákmánnyal, a jövő tuzokjáért a mai verebet kockáztatva a betegember leverése után vérszemöt kapva, az európai béke Rubicoját egy szép reggelen, hadat sem üzenve, merészen átlépné. És valóban a legujabb hírek ilyesmire engednek következtetni. A leMBERGI „Dziennik“ lap Kiewből arról értesül, hogy Oroszország Podoliában, Volhyniában és Bessarábiában föltünő sietséggel fegyverkezik. Egy 400,000 főből álló hadsereget fog itt talpra állítani, melynek fővezérévé a trónörökös nagyherczeg és tábornoki főnökévé Totleben, a híres műszaki tábornok — kinek Plevna bevetele is köszönhető — neveztetett ki. Ha ezen, talán nem egészen alapos hírekhez hozzávesszük még azt, hogy az oroszok az erdélyi határszéleken már régóta aggodalmat keltőleg csoportosítják össze haderőiket: úgy meg kell valla-

nunk, hogy a muszka nagy politika vezetője minden egyébre gondol, csak arra nem, hogy a baden-badeni vagy a berlini conferencian a béke pásztortilinkóját fujja. A „Havas“ ügynökség egy hosszú jegyzékben közli a mint szeretik nevezni — konstantinápolyi béke pontjait. Ezekből kitűnik, hogy birodalmunk érdekeinek dédelgetése ezen orosz-török szerződésnek éppen nem képezi föladatát. Erről teenni kell. Andrassy tehát a delegatiótól 60 milliónyi hitelt akar kérni, nem épen háboruskodásra, hanem főleg arra, hogy a birodalom véderőit oly állapotba helyeztethesse, hogy a conferencia sikertelensége esetén birodalmunkat minden eshetőségre készen tartsa.

Lehet, hogy a keleti kérdés ügyének megoldása nem is fog többé a conferencia elé kerülni; mert Oroszország halogató magatartása e tekintetben is gyanút ébreszthet; még inkább pedig azon legutolsó hír, miszerint Oroszország mindent elkövet, hogy Angliát megnyugtathassa és vele külön egyezsége léphessen, mi által birodalmunk izoláltatnék. Oroszország azt hiszi, hogy birodalmunk érdekei sürgetésével magára maradván, vissza fog vonulni a küzdterről; de csalatkozik! — A Duna semlegessége föntartásában és az orosz befészkelésnek a Balkán félszigeten leendő megakadályozását illetőleg Németország is pártunkon van, mert ezek nem csupán birodalmunkat érintő, hanem európai kérdések is — és kedvező megoldásukra a legroszabb esetben utóvégre még birodalmunk magára hagyatva is képes leendő és elegendő erővel bír. Azért teljes önbizalommal nézünk a jövőbe.

K Ü L F Ö L D.

— **Rudolf** trónörökös febr. 26 Angliából Párisba érkezett, honnan Bécsbe fog visszatérni. Párisban MacMahon elnököt is meg látogató. Hírlík, hogy a trónörökös Berlint is utjába ejti. — **Hugo Victor** febr. 26-án 77-ik születésnapját ünneplé. — **A bécsi** febr. 26-ik udvari bál rendkívül látogatott és fényes volt. Öfelsége szeretett királynénk, galambszürke selyemruhát viselt csipkediszítéssel, fején gyémánt korona ragyogott; a ruhaderék is gyémántokkal és egy általános feltűnést okozott galambtojás nagyságú smaragddal volt ékítve. A császár-király marsall-egyenruhát viselt. A báli ruhák uszálya általában megrövidült. A legközelebbi udvari bál márczius 3-án lesz. — **Sándor** Móricz gróf temetési, illetőleg beszentelési gyászünnepélye Bécsben általános részvét között ment végbe, a királyt Hohelohe hg. és a királynét Nopcsa b. főudvarmesterek képviselék.

FŐVÁROSI HIREK.

— **A kath. politikai kaszinó** a mult vasárnap a kegyesrendiek épületében közgyűlést tartott gr. Cziráky János elnökle alatt, ki XIII. Leo pápát jellemzé dicsőítőleg; Trautwein János pedig az elhunyt IX Piust méltatta. — **Sámi Lajos**, közlekedésügyminiszteri fogal-

mazó febr. 26-án élte 35-ik évében meghalt. Nagy föld- és népismeí tudománnyal bírt és a lapirodalom sok jeles czikket köszön neki. Béke poraira! — **A fővárosi kültelki** ültetvényekben, különösen Cytisus laburnumokban anyulak nagy pusztítást vittek végbe. Pecz műkertész eledelet javasol (pelyvát sat.) a fák közé hintoni, mi által azok megőriztetnének a nyulaktól. Egyuttal a nagymennyiségű hernyópetékre is figyelmeztet nevezett szakember, melyek pusztításához már most kellene hozzáfogni. — **Budapest** törvény hatósága a török menekültek részére segélyül 1000 frtot szavazott meg, mi a belügyminiszterium által is jóváhagyatott. — **A főváros** által a párisi világtárlatra szánt tárgyak a zergentezai reáltanoda épületében állittattak ki közszemlére.

HELYI TÁROGATÓ.

— **Simonffy Imre** városunk kedvelt fő polgármesterének „királyi tanácsossá“ történt kineveztetése öröme a mult vasárnap a „Bikában“ tartott banquette fényesen sikerült. Mintegy 250 személy, Debreczen város lakosságának előkelősége valláskülönbség nélkül és a közös hadseregbeli s honvédségi tisztikar sat. sat. volt jelen. Lelkes pohárköszöntőket mondott a főispán, Révész Bálint ref. püspök, Huzly prépost, Körösi Sándor és még számosan. Viharos tetszést aratott a derék Klein huszárezredes pohárköszöntője, ki azt így kezdé: Mi katonák vagyunk, a mi dolgunk ott kezdődik, a hol a szép szó végződik!... A diszes válogatott társaság, melz az ünnepelt „királyi tanácsost“ úgy jöttekor mint távozása alkalmával lelkesen „éljenezte“ d. u. 5 óra felé oszlott szét.

— **Színházunk** kibérlése végett pályáztak: Lászy Vilmos, Mándoki Béla és társai, Gerőfi Antal, Szilágyi Béla, Krecsányi Ignác. A városi színház bizottság törekvése oda irányul, hogy Lászy és Mándoki egyesülten béreljék ki színházunkat.

— **A farsang** utolsó napján a színház helyiségeiben az igazgatóság álarczos bált rendez. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **A nőegylet** által márcz. 1-én rendezendő közvaucorára bőven folynak az adzkozások. Bethlen Mikó Róza grófné nőegyleti elnök fáradhatlanul buzgólkodik a fényes siker létrehozására, mely nem is fog elmaradni.

— **A polgári körnek** szombaton a Bikában tartandó zártkörű tánczvizalma élvezetesnek ígérkezik. Kívánatos, hogy a „hivatalosok“ valamennyien megjelenésükkel bebizonyítsák, hogy egyszersmind „választottak“ is.

— **Kovács Gyula** kit városunk előkelő körei előnyösen ismernek, a tenkei járásbirósághoz aljegyzőül távozott Beóthy Gábor helyére a debreczeni kir. törvénszékhez joggyakornokká kineveztetett.

— **A sorozást** városunkban befejezték és a közös hadseregbe fölvétetett 28, a hovádség sorai közé pedig 92 ujoncz.

— **Keckés János** helybeli ügyvéd kedves leányát Irént, tegnapelőtt vezette a kath. templomban

oltárhoz Halmágyi Lipót .. nácossos ur sógora, Keresztényi Imre adófelügyelői sz. amtszt. Nyoszolyó aszszonyul Szepessy Ar alné (chamois selyemben.) nász-nagyokul: Halmágyi Lipót és Szepessy Antal szerepeltek. Nyoszolyó leányok valának: Szepessy Gizella és Halmágyi Lilla; vőfélék pedig Ferenczy Elek, megyei aljegyző és Halmágyi Oszkár. A menyasszony nehez fehér atlasz uszályruhát és hosszan lecsüngött menyasszonyi fátyolt viselt. Áldás frigyökre!

— **Nyilvay Irma** urhölgy jutalomjátéka tegnap egészen telt ház jelenlétében folyt le. A Giroflé-Girofla“ operettet adták elő. A közönség a művésznőt lelkes ovatiokkal fogadta és kapott koszorut és virágcsokrot is eleget. A többi között egy virágcsokor fogója meglehetősen számu ötforintosokkal volt körültekergetve. A poesis a prózával ikerítve! Eredeti ötlet! Különben Nyilvai Irma arczán a fogadtatás perczében nem az a megszokott pajzán mosoly — mely neki oly jól áll — játszadozott; arca tiszteletteljes komolyságot mutatott; látszott, hogy megvolt hatva. A mint azonban rákezdte a zenekar, Nyilvai már jsmét beletalálta magát szerepébe, mosolygott, pajzánkodott és énekelt teletorokkal, teljes hévvel és bravourral — Szép játéka és éneke mellett különösen föltüntek gazdag és drága toilettejei, melyek finom izléséről és a közönség iránti figyelméről tettek tanúságot. S a közönség nem is maradt adósa, mert minden megjelenésekor ujra és ujra megtapsolta őt. A zenekar azonban még most sem erősített meg — (nem trombitásokkal értjük); és e körülmény az operette zenéjének hatásából sokat levont.

— **Erzerumból!** Dr. Kempf József, városunkban állomásozott közkedveltségű, volt m. k. honvédségi orvos, ki török egészségügyi szolgálatba állván, a legközelebb Kisásziában lefolyt orosz-török háboru egész viszontagságos folyamán át és pedig az ottani török parancsnokok legnagyobb megelégedésére nagy ügybuzgósággal és önföladozással, rettenhetlenül viselte hivatása nehéz terheit és legutóljára Erzerumban működött, most már Konstantinápolyban van és reméli hogy nemsokára kedves Debreczenébe, visszatérhet! Vezérelje derék hazánkfiát a magyarok istene mielőbb körünkbe! Uti élményeiről teendő közleményeinek nagy érdekléssel nézhetünk eléje.

— **A debreczeni iparegyesület** létrehozásán Rácz György városunk közigazgatási hizottságának egyik érdemes tagja valóban elismerésre méltó önzetlen ügybuzgalommal fáradozik. A mult vasárnap e tárgyban vegyes közgyűlést tartott, hol az alapszabályok tervezete olvastatott föl és kinyomatni határozottatott, az egyes már létező iparos társulatoknak tanulmányozás végett leendő szétosztathatása okából. Ezek véleményüket egy közelebb összehívandó közgyűlés elé terjesztendik. Szavazattal minden már megalakult ipartársulat bírhat. A polgárok figyelmét ez ügy iránt újból fölhívjuk.

KIADÓ ÉS FŐMUNKATÁRS:

GRÓF CSÁKY ALFONZ.

SZERKESZTŐ:

DENGI JÁNOS.

Megjelenik minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	6	frt.
Fél évre	3	frt.
Negyed évre	1	frt. 50 kr.

Előfizetések, reklamációk, vidéki levelezések, talányok megfejtése, tréfák és adomák s a vegyes rovataiba szánt közlemények a kiadóhoz, a lap tartalmát illető kéziratok pedig a szerkesztőhöz küldendők.

Kiadó-hivatal: Varga-utca 2256.

Szerkesztői iroda: Szent-Anna-utca 2536.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1878.

HETI NAPTÁR.

Márczius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár	Izraeliták naptára	NAP		HÓD	
					kél. o. p.	nyug. o. p.	kél. o. p.	nyug. o. p.
2 Szomb.	Simplicius	Simplicius	18 Leo püspök	27 Sab. Sekal.	6 42	5 44	6 13	4 10
3 Vasár.	F. Farsangvasár.	F. Ötvönödvasár.	19 A Hush. v. k.	28 Antiók. ren.	6 40	5 45	6 20	5 48
4 Hétfő	Ózséb	Kázmér	20 Leo püspök	29	6 38	5 49	6 33	6 38
5 Kedd	Hushagyókedd	Ad. Jenő	21 Timoteus	30 Roschod M.	6 36	5 48	6 44	7 37
6 Szerda	Hamvazószerda	Frigyes	22 Eugenia	1 Viad., Ro.	6 34	5 50	6 58	8 36
7 Csütör.	Aquin. Tamás	Felicitas	23 Polikárp	2	6 32	5 51	7 14	9 47
8 Péntek	Jézus 5 szent sebe	Zoltán	24 Filemon	3	6 30	5 52	7 32	1053

S A K K T A L Á N Y.

Kunczl Klemmitől.

ő	min	nül	enyé	van			rul	va	já	Ár	Ső
tem	szet	röm	ja	kő			nek	ki	rő	ga	ra.
ta	ha	den	oda	rán	mi	vi	gyok	csók	va	re	sak.
fut	Mind	Hej	nek	zsá	nines	ko	mind.	egy	rá	mim	Mind
la	pusz	re	ő	de	ő	ró	vi	mind	föl	hajt	ég
		va	gyok	is	mé	led	kor	só	az		
		rő	á	rül	nek	im	re	é	sa		
mem	nek	va	Nyilt	nye	ne	tem	rem	gyász	lir	száll	esek
va	rá	ja.	Ben	örö	te	va	virul	Tár	Hogy	mint	ve
vem	de	nines	gok	va	vasz	csu	nyira	és	le	radt	nap
vi	Ár	re	me	pán			Ár	vi	nat	re	a
vég	szi	bú	gyok	Ta			bá	mé	bu	dára	má

SZÓREJTVÉNY.

Vilmától.

Két egymással küzdő,
Örök létű szellem.
Hazája ég és föld;
Jelszava türelem!
Az első az élet
Békitő angyala;
Bú és fájdalomban,
Nyivánul hatalma:
Dalával ringatja
A boldog kisdedet,
Mosolygva integet,
Csábitva hizeleg.
A másik az első
Mostoha szülöttje,
Sok édes ábrándnak
Rideg ébresztője:
Kegyetlenül zuz, tör
Mindent egy percz alatt;

A „Déliabáb“ 7-ik számában köz-
lött sakkalány értelme a következő:
A bucsúzónak minden emlék drága:
Egy száraz lomb, egy moh, egy kis
kavics,
Hogy emlékezzék a távolban is
A helyről, melyre visszavonja vágya;
Tanú lesz az érzésről halálig,
S egy semmi így legdrágább kincsese
vállik.

A számrejtvény pedig: „A jó vég
köti koszoruját a munkának!“ Helye-
sen következő t. előfizetőink fejtet-
ték meg:

Ensel Szentmiklósy Ilona, Buday
Vilma, Györi Zsuzsika, Nagy István,
Martiny Gyula, Kaizler Katalin, Torma
János, Margulet Jozefa, Klein Nina,
Péchy László, Kálnoki Matild, Weisz
Nina, Erdély Józefa, Peterdy András,
Püspöki Zoltán, Tóth Katinka, Nemes
Ilonka, Fenyves Aranka, Böhm Szerafin,
Opris Katinka, Kubinyi Izabella,
Kövesdy Mariska, Hevessy Géza, Vass
Flóra, Nagy Ignác, Varga Zoltán,
Kádas Katinka, Régeny József, Urbán
Mihály, Kompodi Irma, Schriecher Dé-
nes, Markovits Benő, Csabay Magdolna,
Joó Lajos, Szaitz Sándorné.

Földülja az éltet
És így tovább halad!
Fent ragyog az egyik,
A magas nagy égen,
Lent él — a második
A földön — jó mélyen!..

Megfejtési határidő márczius 15-ke.

Szerkesztőségünknel megrendelhető:

A Délibáb. I. évfolyam. Szerk. Dengi János;
kiadta gr. Csáky Alfonz. Ára 4 frt.
A Falusi könyvtár. I. és II. évfolyam. Szerk.
Vass Jenő és Dengi János. Ára a két évfolyamnak
2 frt. 40 kr. Egy füzet 1² kr.
Munkács ostroma. Költői beszély IV. énekben.
Irta Dengi János. Ára diszkötésben 1 frt. 50 kr.
Költemények. Irta Dengi János. Ára füzve
1 frt. 20 kr. Diszkötésben 2 frt. 10 kr.

A szerkesztő üzenetei.

Mint a „Déliab“ szerkesztőjének, e czim alatt s mint magán egyénnek, csupán nevem alatt kérem ezentul a megkereséseket czimezni.

A vádlott. stb. Az első erőltetett s minden hatás keresés daczára és hatástalan; a másik üres, prózai. Hát mi ez?!

Két éve már. . . . Komádi. A kétségbeejtésig roszt.

X. Kolozsvár. A Beranger-féle fordítás nagyon gyöngye, különben is le van ez már többször is fordítva.

Az én költészetem stb. Debreczen. Az elsőben jó ugyan, de régi gondolatok vannak; a többi értéktelen. Kidalgozásuk is sok kifogás alá esik.

Messze töled. Pécs. Messze tölünk.

A boldogság titka Diarés. Őszintén sajnáljuk, de biz ez is oda tévedt.

Hogyan szereznek a falusi leányok férjet? Levelében azt mondja, hogy „igaz történet ám ez, csalódott irhatnáságnak ne vegye!“ S éppen annak vesszük. Falun biz ez.

Könyzeti. Balkány. A meghívást köszönjük, de legjobb akarat mellett sem vehetjük igénybe.

A. Temesvár. A mi szerkesztőségünk alatt már ugysem jelenhetnék meg; utódunknak adjuk át. Üdvözet.

Szossa Dezső. Budapest. Ezekkel is így vagyunk kénytelenek tenni.

D. Gyula Budapest Hasonlóképen.

Levelezés.*)

Kassa 1878. február 20-án.

T. Szerkesztő ur!

A farsang idejét élvén, nem lesz talán fölöslögös, ha irok valamit Bacchusnak szentelt ünnepélyekről.

Bárhova tekintünk, mindenütt a multság gyönyörtanyáját látjuk meghonosítva. A falragaszok színes és óriási betűkkel jelentik a táncmultságok itt vagy amott való megtartását. Az egyes testületek megbizottjait láttuk s látjuk, mint igyekeznek hivatási körükben szorgalmasan eljárni, meghívójegyeket hordozván házról-házra; melyeknek átadásával szépen kérik a ház lakóit: szerencsételnék meg becses személyök eljövetele által jótékonyczélu báljokat! S hogy kik fogják megtartani szóbeli ígéretüket, azt a jövőre bízzák! A nagy casino termében ez ideig mintegy 3 fényesebb bál tartatott. A jogászok bálja, mely bizonyos események közbejötté folytán két részről tartatott meg és a főgymnasiunai ifjuság bálja. A jogászok bálja fényes volt, csak az volt kár, hogy kevés tánczos volt mindkettőben. — Frakk, claqué és Isten tudná miféle öltözetek divatoztak s nagyban szerepeltek! Oh magyar ifjuság hova lettél? Hova tevéd a magyar öltözetet? Talán már el is felejtetted? Így sohajt fel talán a mai korban, minden magyar ember! A nőket nem is említem fel, mert a toilet egyáltalában diszes volt; és így szemem előtt tartom ezen becses lap vezérelvét, hallgatok . . .

A legsikerültebb bálók egyike, igazán megvallva a fő-

*) Mult számunkból térszüke miatt maradt ki. Szerk.

gymnasiunai ifjuságé volt. Már maga a czél, mely miatt tartatott, megérdemelte a pártfogást. Ezen czél vala pedig: a szegény tanulók fölsegélyzése. A közönség szép számmal volt jelen, úgy hogy a tiszta jövedelem mintegy 400 frtra megyen föl. A tanuló ifjuság szívében bizonyosan kellemes érzelmeket hagyott hátra február 16-a, mely napon zártkörű táncmultságuk volt! Dicséret-érdem a tanároknak, kik hasonlóképen résztvettek tanítványaik multságában!

Gyakran tartatnak tiszti elite bálók Shalkház vendéglőjében, melyek élvezetes estéket nyujtanak a tánckedvelő ifjuságnak! Egy szóval elmondhatom, nem hiába hogy hosszú a farsang, de fel is használják azt nem csak itt, de más városokban is.

A korcsolyázó-egylet, mint szintén a multság és szórakozás egyik tényezője — mindent elkövet, hogy kielégítthesse a nagy közönség vágyait. Majdnem minden vasárnap jégünnepély van katonai-zenekar közreműködése mellett, mely olykor, késő estig is eltart. És méltán ki ne használná fel az időt, midőn különösen ezen évadban oly dusan szolgálta az alkalmakat!

Eme farsangi bolondságok közepette a világ nászát egy kissé megzavarta a keresztényvilág gyászja! IX. Pius meghalt s e nagy pápa halálát Kassa városa is megilletődve gyászolta. — Czélom nem az, hogy itt leirjam IX. Pius páratlan dicsőségét — azt már leirták a lapok — csak a gyászisteni tiszteletről irok, mely itt is nagy fényvel tartatott meg a székesegyházban.

Február 15-én 9 órakor volt a gyászmise. Az impo-sans ravatalt a gyertyák százai övezték körül. A ravatalon egy diszes babérkoszoru feküdt, és körülötte a hívők ezrei csoportosultak. Ott láttuk a katonai s polgári hatóságok testületeit teljes diszben, — a tüzoltó egylet tagjait, — gymnasiunai- reál- és képezdei tanulóifjuságot, — hivatalnokokat, ügyvédeket, kik katolikus érzelmüknek szép jelét mutatták. A sz. misét ő méltósága Schuster Constantin püspök ur tartotta, melynek végével s Libera-nak elzengésével, fájdalmas könyeket láttunk sokaknak arczáról leperegni.

S Pius ezt meg is érdemelte — neve bizonyára fényes betűkkel leszen följegyezve a történelem lapjain!

Isten velünk!

R. L.

Vegyes.

(s) **Sajátságos végrendelet.** Egy asszony a következő végrendeletet hagyta: „Miután kutyám volt leghűségesebb barátom, őt nevezem ki végrendeletem végrehajtójának s egész vagyonomat rendelkezésére bízom. Az emberek ellen nagyon sok panaszom van. Nem érnek semmit erkölcsileg, sem physikailag, kedveseim gyengék, hűtlenek és csalfak voltak; barátaim kétszínűek és csalárdok. Minden élőlény között egyedül csak kutyámban ismertem föl a valódi jó tulajdonságokat. Tehát hadd örökölje minden javamat; s pénzemet azok közt oszszák fel kiket kutyám szeretni fog.

(s) **Guizot hitvallása.** A néhány évvel ezelőtt elhalt franczia államférfi és író következőleg írta le hitvallását végrendeletében: „En a keresztényen refor-

mált francia egyház kebelében halok meg, melyben születtem és melyben születni boldognak érzem magamat. Midőn ehez ragaszkodtam, a lelkiismereti szabadságot követtem és vettem igénybe, melyet hiveinek istenhez való viszonyukban megad. Vizsgáldtam, kételkedtem, hittem az emberi krisztus erejében, hogy megoldandja azon problémákat, melyeket a világ és ember nyújt; hittem, hogy az emberi akarat elégséges erővel bír s hogy az ember életét a törvény és az erkölcsi végcél után kell rendezni. Sokáig élve, működve és gondolkodva, meggyőződtem, hogy sem a világ, sem az ember nem elég erős, hogy megmagyarázza természetesen, tisztán az örök törvények segélyével és az emberi akarat nyilvánításokkal a létező titkokat, szilárd meggyőződésemmel, hogy Isten, ki a világot s az embert teremtette, kormányozza, fentartja és változtatja akár azon általános törvények szerint, melyeket természeti törvényeknek nevezünk, akár természet fölötti tettei által, melyek mint az általános törvények az ő tökéletes és szabad bölcsességéből és korlátlan hatalmából származnak, melyeket mi csak hatásában ismerünk föl, de nem valódi lényegükben és célzatuk szerint. Így értem viszsza a bölcsőhöz, folytonosan, szilárdan ragaszkodva azon észhez és szabadsághoz, melyet Istentől nyertem és mely e földön büszkeségem és jogom; mind a mellett oda jutottam, hogy gyermeknek érezzem magamat Isten kezében és meghajoljak tudatlanságom és gyengeségem érzetében. Látom őt, a mindenütt jelenlevő és működőt nem csak a világ örök kormányzásában s a lélek belső életében, hanem az emberi társadalmak történelmében és különösen az ő és új testamentomban, a kijelentés s az isteni gondviselés ezen örök emlékében. Meghajlok a biblia és az evangelium titkai előtt s nem avatkozom azon vitatkozásokba és tudományos kutatásokba, melyek által igyekeznek az emberek azt megmagyarázni. Bizom abban, hogy isten megengedi nekem, hogy magamat kereszténynek nevezem s meg vagyok győződve róla, hogy azon világosságban, melyet csakhamar elérek, be fogjuk látni, hogy azon vitatkozások legnagyobb része, melyet itt az itteni dolgokról folytatunk, tisztán emberi eredetű és semmit sem ér. — És kérem voltak olyanok s nem kevesen, kik Guizot-t Isten s a tulvilági élet tagadójának hitetlennek tartották.

Tréfák és adomák.

Közli jegyzetei után: Gróf Csáky Alfons.

A megválasztott képviselő tiszteletére kivilágítást rendezett N. város elöljárósága. A kivilágítás óráját a városi dobosnak kellett kihirdetni, ki ezt így kiáltotta ki: „Tudtára adatik mindenkinek, mihelyt látják, hogy a városháza ég, azonnal kiki gyujtsa meg saját házat.

(T-t-ta-ta-tamás.) Egy suszterinasnak — Tamásnak — egy szarkát ajándékozott barátja. Midőn Tamás a szarkát — mely pár szót beszélni is tudott, — haza felé vinné, az utczaajtóban találkozik János szomszéd-

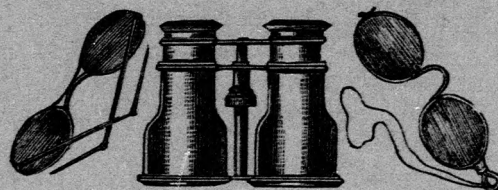
dal, ki is kérdé Tamástól: „T-t-ta-ta-tamás! t-t-tud-e beszélni a sza-sza-sza-szar-kád?” „Igen biz ám! — felelé Tamás — Még jobban, mint kend, mert különben mindjárt kitekerném a nyakát.”

Együtt utaztak a fináncz és Jákób zsidó. Utközben a fináncz előveszi fegyverét és elkezdé azt jobbra-balra forgatni. Ezt látva Jákób — mert igen félt a puskától — így könyörge utitársához: „Khérem thartsa udább aztat a phuskát, mert láthum, hogy khezd elshülni.”

Két hajcsár együtt ment, előttük tömérdek számár.

— Volt idő, mikor Nánánpöttyönben minden számarat fölakasztottak — szól az egyik.

— No pajtás, akkor nekünk nem lett volna tanácsos ott lenni — mond sóhajtván a másik.

Színházi látcsövek

a legfinomabb szintelenített 4—6—12 lencsével a legnagyobb választékban.

Szemüvegek

rövidlátók, távollátók, szembetegek és hályogtól műtét által megszabadítottak számára, valamint

Valódi hegyi kristály szemüvegek,

ugy minden a látszerész szakba vágó cikkek a legjobb minőségben s a legjutányosabb árak mellett kaphatók

FISCHER JAKAB

látyszerésznél Debreczenben, főpiacz 1713. sz.

Megrendelések és javítások a legpontosabban eszközöltetnek.

TARTALOM: 1. Oh ne fuss előlem (költ.) D e n g i János. 2. A lapuváriak. (beszély) C s e n g e y Gusztáv. 3. Három nagy költemény. V á r y Gellért. 4. Heine dalaiból. I n c z é d y László. 5. Egy boldog királyné. (regényből.) Mühlbach Lujza után H a n g Ferencz. 6. Tárca: A hordár (rajz.) I l l é s László. 7. Gyöngyszemek. A szerkesztő jegyzeteiből. 8. A munkatársakhoz. 9. Giardinetto. 10. Irodalom és művészeti hírek. 11. Színház. (K.) 12. Hareztéri galambposta. 13. Külföld. 14. Fővárosi hírek. 15. Helyi tárogató.

BORITEK: Heti naptár. Sakkalány. Szőrejtvény. Helyesen megfejtők nevei. Szerkesztőségünkél megrendelhető. Szerkesztői üzenet. Vidéki levél. Vegyes. Tréfák és adomák. Hirdetés.